

A civil szervezetekkel kapcsolatos
jogalkalmazás gyakorlati tapasztalatai
A közeljövő kihívásai
dr. Lódi Petra Szilvia

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”

kiemelt projekt

MAGARY
PROGRAM

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai
Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A civil szervezetekkel kapcsolatos főbb jogszabályok

Alaptörvény

Ptk.

Az egyesülési jogról a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Ectv., Civil tv.)

A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cet., Cnytv.)

11/2012. (II.29.) KIM rendelet

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Főbb változások a civil szervezetek jogi szabályozásában

2012. január 1. (Etv. helyébe lépett az új Civil tv., hatályba lépett a Cnytv.)

2014. március 15. (hatályba lép az új Ptk.)

A 2014. május 31. a Civil tv. közhasznú jogállással kapcsolatos előírásainak véghatárideje

2014. július 1. (hatályba lépnek az elektronikus eljárással kapcsolatos új szabályok)

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

- 2012. december 31. napján a Fővárosi Törvényszék nyilvántartása: 35.855 szervezet
 - 7843 élő alapítvány
 - 11548 élő egyesület, vagy egyéb szervezet
- 2012-ben a Fővárosi Törvényszékre beadott **új nyilvántartásba vételi kérelmek**: 861 darab, 2801 darab **adattváltozási kérelem**
- 2013. október 30-ig **661 új bejegyzés, 2307 adattváltozási kérelem**

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

- Az új jogi környezet kihívások elé állította a jogalkalmazókat és a civil szervezeteket egyaránt.
- Újdonságok:
 - alapvető több évtizedes jogelvek kikerültek pl. demokratikus működés alapelve
 - korábbi joggyakorlat által kimunkált normák törvényi szintre kerültek (névhasználat, legfőbb ülés működése, tagok jogai, alapítvány kezelő szervének visszahívása ..stb.)
 - középpontba került a szervezet gazdálkodása, beszámolási szabályai
 - változott a közhasznúság
 - bevezetésre került a végelszámolási, csőd- és felszámolási eljárás
 - változtak a civil szervezeteket érintő peres eljárások szabályai (megszűnési perek, határozat megtámadási perek, kezelő szerv kijelölésére irányuló perek)

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”
kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Az civil szervezetek nyilvántartási eljárásának változásai

- 2012. január 1-jétől megszűnt az ún. automatikus bejegyzés intézménye, az eljárási határidő fő szabály szerint 60 nap
- A nyilvántartási eljárásokban is alkalmazni kell az ítélezési szünetre vonatkozó rendelkezéseket
- Novum: szünetelés, többszöri hiánypótlás, ügyfél kérelmére határidő hosszabbítás, új űrlapok
- Több változásbejegyzési eljárás esetén az utóbb indult eljárást fel kell függeszteni
- Létesítő okirat változásakor kötelező „záradék” (az egységes szerkezetű szöveg megfelel a módosítások alapján hatályos tartalomnak, változások nyomon követhetők), a bíróság a nyilvántartásba vételi eljárás szabályai szerint köteles vizsgálni az okiratot

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Civil szervezeteket érintő kötelezettségek lényeges változásai

- Nyilvántartási adat módosulása esetén 60 napon belüli bejelentési kötelezettség (szankcionálása elvileg nincs)
- Létesítő okiratnak meg kell felelnie az új jogi követelményeknek
- Beszámoló letétbe helyezésének kötelezettsége (közhasznúság feltétele, költségvetési támogatás feltétele)
- Fokozottabb adminisztrációs kötelezettségek (gazdálkodásra vonatkozó szabályok szigorodása, végelszámolási kötelezettség)

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

- 2014. május 31-ig minden eddig közhasznú/kiemelkedően közhasznú szervezet megtarthatja státuszát (beszámoló letétbe helyezése esetén)
- 2014. május 31-ig meg kell felelni a Civil tv. új követelményeinek, ez iránt változásbejegyzési eljárást kell kezdeményezni (elmulasztása a közhasznú státusz elvesztésével jár)
- A beszámoló letétbe helyezése minden évben kötelező, a bíróság azt tartalmilag vizsgálni tartozik (2014. július 1. napjától elektronikusan)

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

2014. március 15. napjától bekövetkező változások

- 2014. március 15. napján hatályba lép az új Ptk., ezzel együtt módosul a civil szervezeteket érintő teljes joganyag
- Merőben új jogi szemlélet (rendszerintanilag közelítés a más gazdálkodó szervezetekhez)

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Az új Ptk. által bevezetendő újdonságok

Az új Kódex III. könyve rendelkezik a jogi személyekről

- új rendszerben (általános, minden szervezet típusra vonatkozó szabályok (megalakulásra, működésre, képviseletre, felelősségre ...stb -részletszabályok szervezet típusonként)
- merőben új megközelítésben (főszabály: **diszpozitivitás**
- a létesítő okiratban a jogi személy szervezetét és működési szabályait a tagok/alapítók maguk állapíthatják meg
- **eltérhetnek** a Ptk. a jogi személyekre vonatkozó szabályaitól, **kivéve**, ha az eltérést a Ptk. maga tiltja, vagy a jogi személy **hitelezőinek, munkavállalóinak vagy a tagok kisebbségének** jogait nyilvánvalóan sérti, vagy a jogi személyek törvényes működése feletti felügyelet érvényesülését akadályozza

→ **a bírósági jogalkalmazás fogja tartalommal kitölteni**

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Újdonság az általános szabályok szintjén

3:2. [Helytállás a jogi személy tartozásaiért]

(1) A jogi személy kötelezettségeiért saját vagyonával köteles helytállni; a jogi személy tagjai és alapítója a jogi személy tartozásaiért nem felelnek.

(2) Ha a jogi személy tagja vagy alapítója **korlátolt felelősségével visszaélt**, és emiatt a jogi személy **jogutód nélküli megszűnésekor** kielégítetlen hitelezői követelések maradtak fenn, e tartozásokért a tag vagy az alapító korlátlanul köteles helytállni.

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Határozatok felülvizsgálatának kezdeményezése

3:35. [A felülvizsgálat oka és a kezdeményezésre jogosultak]

A jogi személy tagja, tagság nélküli jogi személy esetén az alapítói jogok gyakorlója, a jogi személy vezető tisztségviselője és felügyelőbizottsági tagja kérheti a bíróságtól a tagok vagy az alapítók és a jogi személy szervei által hozott határozat hatályon kívül helyezését, ha a határozat jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütközik. (30 napos keresetindítási határidő, 1 éves elévülés, aki maga is részt vett a meghozatalban nem támadhatja)

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Az új Ptk. által bevezetendő újdonságok a különös szabályok szintjén

Az egyesületi jog változása:

az alapszabály tartalmi elemeit a Kódex meghatározza (működés, kizárási eljárás, visszahívási jog, tagok jogai-kötelezettségei, szervezeti felépítés ..stb)

Az alapítványi jog változásai:

„tartós cél” folyamatos megvalósítására

alapítói jogok körében lényeges változások (átruházhatóság, alapítók gyűlése, csatlakozó alapítói jogokat nyerhet, kuratórium mint joggyakorló)

„magánalapítvány” (alapító, vagy hozzátartozója is lehet az alapítvány kedvezményezettje)

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési környezetének javítása”
kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

2014. július 1. napjától bekövetkező változások

Elektronikus eljárás bevezetése:

Kötelező esetek:

Cnytv. 8. (1) bekezdésében meghatározott szervezettípusok esetén

Közhasznú szervezetek esetén

Jogi képviselővel eljáró szervezet

Választása alapján bármely szervezet is élhet az elektronikus eljárás lehetőségével

Újdonság: egyszerűsített nyilvántartásba vételi/változásbejegyzési eljárás (mintaokirat, 15 napos határidő)

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002

„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”

kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Köszönöm a figyelmet!

ÁROP-1.1.18-2012-2012-0002
„Civil szervezetek működési
környezetének javítása”
kiemelt projekt

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.